

Lesní mateřská škola Studánka,

Adresa: Tovární 80, 266 01 Beroun,
Zázemí: Obec Trubská, pozemek č.: 413, Trubská k. u.
IČO: 06071147

dále jen LMŠ

Školní vzdělávací program

Číslo jednací (nebo spisová značka)	LMŠS 01/17	
Skartační znak a lhůta:	A 10 (po ztrátě platnosti)	
Vypracovala:	Mgr. Sandra Černá	Podpis:
Schválila:	Ivana Palasová, Dis.	Podpis:
Směrnice nabývá platnosti ode dne:	1. 3. 2018	Revize: rev 1
Změny ve směrnici jsou prováděny formou číslovaných písemných dodatků, které tvoří součást tohoto předpisu		

Lesní mateřskou školu Studánka zřizuje LBDK, z.s., IČ:26556201, Tovární 80, Beroun, 266 01, registrován u Ministerstva vnitra pod č. j. VS/1-1/75 831/09-R) dále jen zřizovatel), www.lkstudanka.cz

1. Identifikační údaje

Název: Lesní mateřská škola Studánka (dále jen LMŠ Studánka) š.p.o.

IČO: 06071147

Adresa: Tovární 80, Beroun, 266 01

Místo provozovny: obec Trubská, č.p. 413

Telefon: 777 216 096

Ředitel: Ivana Palasová, Dis.

Vedoucí pedagog: Jana Sukdoláková

Zřizovatel: LBDK, z.s.

IČO: 26556201

Adresa: Tovární 80, Beroun, 266 01

Telefon: 777 216 096

Typ zařízení: celodenní s pravidelným provozem

Kapacita LMŠ Studánka: 1 třída

Třída pro děti ve věku 3 – 7 let (max. počet dětí ve skupině 15)

Provozní doba: 8,00 – 16,30 hod.

Školní vzdělávací program (dále jen ŠVP) je vypracován na základě Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a dalších metodických zdrojů. ŠVP společně vypracovali ředitel (Ivana Palasová) a hlavní pedagog (Jana Sukdoláková) na základě podnětů ostatních průvodců týmu LMŠ Studánka. LMŠ Studánka je provozován zřizovatelem LBDK, z.s. a funguje jako samostatná školská právnická osoba.

2. Obecná charakteristika školy

Obecná charakteristika Lesní mateřské školy Studánka

Zázemí LMŠ Studánka je vybudováno z podpory Operačního programu ŠFŽP ČR. Zázemí je umístěno v obci Trubská.

Louka se nachází na konci obce v blízkosti lesů. Je zde tedy přítomný dojem neporušené přírody, který tak umocňuje všechny dobré vlastnosti pobytu v přírodě (klesající stresový faktor, snižování kognitivní únavy).

Protože je zázemí umístěno přímo v přírodě, byl zvolen specifický typ mobilního zařízení – jurta. Nemění se ráz krajiny – kruhový půdorys jurty souzní s přírodním prostředím. Jurta je postavena z přírodních materiálů, tak aby nedocházelo k nežádoucímu ekologickému dopadu. Jurta i maringotka jsou umístěné na podstavcích a kolech, díky čemuž nedochází ani ke změně vsakování dešťové vody.

Součástí vybavení je také hygienické zázemí – dřevěný přístřešek, který je umístěn cca 10 metrů od obou zázemí.

Dalším prvkem v otevřeném areálu působení LMŠ Studánka je malá zahrada se dvěma užitkovými záhony, kde mají možnost děti i pedagogové využívat k výchovně vzdělávací činnosti pro pěstování bylinek a raných plodin.

V blízkosti zázemí jsou vytvořené přírodní herní prvky (polní kuchyně, upravené okolí kmenů stromů na lezení, prolézání, venkovní pracovní stůl), které děti využívají v čase volné hry, ohniště pro příležitostné vaření. V blízkosti zázemí je sportovní hřiště situované přímo v lese.

Péči o okolí zázemí zajišťují pravidelně pedagogové společně s dětmi a příležitostně rodiče v rámci dobrovolných brigád.

Areál školy je dostupný 3 minutovou chůzí od nejbližšího místa na zaparkování (konečná obce Trubská). Zastávka MHD je cca 100 metrů od zázemí LMŠ Studánka.

3. Charakteristika vzdělávacího programu

Filosofie školy, vzdělávací cíle a záměry

Koncepce rámcového výchovně vzdělávacího programu Lesní mateřské školy Studánka vychází z aktivního živého vztahu s přírodou, z vytváření prostoru pro přirozený rozvoj a prožívání sebe samého. Doplnuje a podporuje rodinnou výchovu a svým promítáním se do ŠVP zajišťuje mnohostranné a přiměřené podněty k aktivnímu rozvoji a učení dětí předškolního věku.

Podporování kvalit jako intuice, inspirace, tvořivý projev, sdílení a prožívání radosti jsou základními pilíři při vytváření našeho vzdělávacího plánu.

Sounáležitost k sociální skupině, ale i vědomé vnímání svého já jako součástí celku, přírody, přirozeně vede děti k pečování o sebe sama, o druhé, a také i o přírodu a její ochranu.

V programu je neustále přítomen princip trvale udržitelného rozvoje a environmentálních priorit daného regionu.

Z našeho základního postoje se formují tyto oblasti, na kterých je postaven náš výchovně vzdělávací program:

- **Příroda jako učitel:** působení přírody na osobnost dítěte a navazování intuitivního vztahu s ní v její proměnlivosti a nekonečných příležitostech pro učení.
- **Rozvoj a posílení individuální osobnosti** dítěte se zdravou sebedůvěrou a schopností sdílení a navazování vztahu se svým okolím.
- **Rozvoj emoční a sociální inteligence dítěte.**

Možnost pobývat v přírodě, v jejích nekonečných projevech a proměnlivosti je pro člověka jako takého, to nejpřirozenější prostředí pro jeho zdravé a harmonické prožívání sebe sama, objevování vnitřní propojenosti se světem kolem něho a plnosti prožívání času.

Každý člověk má právo na přírodu.

Lesní mateřská škola Studánka svým programem vytváří prostor pro rozvíjení, znovuobjevení a následně posilování těchto hodnot/kvalit v dětech.

Cílem je vést děti k harmonickému prožívání sebe sama a posilování hluboké sebedůvěry, radostné kreativity a tvárnosti a vědomému vnímání propojenosti s přírodou a světem kolem něho.

Lesní mateřská škola Studánka umožňuje dětem každodenní pobyt v přírodě bez podsouvání aktivit, nebo vytváření modelových situací.

Dítě nachází samé v sobě, nebo spontánně z přírody, inspiraci k tvořivosti, k aktivitě, ke hře.

Jeho vlastní intuice ho přivede, k tomu, co z nekonečné nabídky přírody právě v ten den, v danou chvíli, v jeho náladě, pocitu, potřebuje.

Cítí se v pořádku, taký jaký v dané chvíli je, jak se prožívá a jak prožívá svět kolem sebe.

Základní pilíře:

- **Příroda** – základní element naší školy, naplnění našeho času, náš učitel.
- **Intuice** – dovede nás k tomu, co je tam právě pro mě/tebe.
- **Tvárnost** – bez ztráty samého sebe se měním a přijímám jiné, různost.
- **Radostné prožívání** – svět kolem mně září a plyne – udržení motivace a radosti.
- **Empatická důslednost** – máme dohodnutá pravidla, jdeme za určitými hodnotami, ale současně dbáme na bezpodmínečné přijetí dítěte.

- **Sebereflexe, integrita** – pohled na druhého je pohled na sebe sama, vidím jenom to, co je ve mně, pracuji s tím a přijímám, neodsuzuji.
- **Péče o sebe** – když se mi něco nelíbí, řeknu to, respektuji přání a pocity druhých.
- **Komunita** – otevíráme se a navazujeme vztahy s místní komunitou, aby nás vnímala jakou svou součástí.
- **Tradice, rituály** – místo, kde prožívám své dny, poznávám jako bytost se svou minulostí, hranice, bezpečí.
- **Kultura** – hudba, umění a krásná místa, za kterými se vyplatí vyjít do civilizace.

Formy a metody práce

Vycházíme z principu individuálního přístupu ke každému dítěti. Respektujeme jedinečnost dítěte a jeho specifika. Výchovně vzdělávací působení se přizpůsobuje vývojovým fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí v dané věkové kategorii.

Opíráme se o Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání a jeho vzdělávací rámcové a dílčí cíle definované pro předškolní vzdělávání. Inspirujeme se alternativními pedagogickými přístupy jako je Montessori a Waldorfská pedagogika, principy fungování lesních školek a Intuitivní pedagogiky.

Dětem je umožněn individuální rozvoj v klíčových kompetencích předškolních dětí, který je umocněný pravidelným pobytem v přirozeném prostředí přírody.

Ve ŠVP využíváme metody prožitkového, kooperativního a projektového učení. Uplatňujeme také situační učení a významnou roli zastává spontánní sociální učení.

Spontánní a řízené aktivity na sebe navazují, nebo se navzájem prolínají. Spontánní aktivitě je vytvářen vědomý prostor především v přírodě, tato aktivita není usměrňována ani se do ní nezasahuje, vyjma bezpečí.

Při vytváření tematického plánu uplatňujeme integrovaný přístup a vzdělávání probíhá na základě integrovaných tematických bloků, tedy nabízením vzdělávacího obsahu v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích. Žádaným projevem tohoto přístupu je hlubší prožitek dítěte a uvědomování si souvislostí a provázanosti života jako takového.

Dětem je ponechán prostor pro směřování jednotlivých témat týdne měsíčního tematického bloku, které jsou leitmotivem ve všech aktivitách týdne. Řízená aktivita, tedy didakticky zacílená činnost je založena na principu vzdělávací nabídky a na individuální volbě a aktivní účasti dítěte.

Organizace dne a činností je uváděná stejným rituálem – písní, říkankou a jejím opakováním je ponechán čas na přizpůsobení se a reagování na změnu.

Každé dítě má prostor v adaptačním období (pro každé dítě různě dlouho) si zvykat na pravidla, rituály, organizaci dne. Je mu dán prostor se zapojit, až se samo rozhodne.

S dětmi jsme venku za každého počasí, pouze při hodně nepříznivých podmínkách se s dětmi uchylujeme do zázemí. Poskytujeme dětem přirozené eko-výchovné působení.

Třída je věkově heterogenní, což vede k přirozenému sociálnímu učení, dochází k žádaným sociálním interakcím, kde má dítě možnost být průvodce pro mladší, nebo být podporován starším vrstevníkem. Děti tak přirozeným způsobem přebírají odpovědnost za sebe sama i komunitu, ve které žijí.

Učitel/průvodce je v roli pozorovatele a podpůrce. Dalším jeho hlavním úkolem je iniciovat vhodné činnosti, připravovat prostředí a nabízet dítěti příležitosti jak poznávat, přemýšlet, chápat a porozumět sobě i všemu kolem sebe stále účinnějším způsobem. Nepředává hotové poznatky a nevyžaduje jejich pasivní přijímání. Vědomě nechává prostor pro vysvětlení světa samým dítětem.

Učitel/průvodce má k dispozici evaluační nástroje k hodnocení výchovně vzdělávacího procesu, i k autoevaluaci.

4. Podmínky vzdělávání

4.1. Materiální podmínky

Výchovně vzdělávací program probíhá venku, v přírodě, kde je zajištěn dostatečný prostor a takové prostorové „uspořádání“, které působí maximálně harmonicky a vyhovuje nejrozličnějším individuálním a skupinovým činnostem.

Pro některé didaktické činnosti, odpočinek, oběd a uchýlení se v době výchovně vzdělávací činnosti v případě velmi nepříznivého počasí slouží zázemí, typické pro lesní mateřskou školu – maringotka a jurta.

Obě zázemí jsou vybaveny kamny pro zajištění tepla v zimních měsících a nádobami s kohoutkem pro tekoucí vodu. V maringotce je dostatečný počet oken pro zajištění světla a v jurtě velká středová kupole.

V zázemí jurty je šatna, kuchyňský kout, výdejna s jídelnou. Nábytek v prostoru učebny je přizpůsoben antropometrickým požadavkům, a to pro 3-5 let a pro 4-6 let (3x stoly se židličkami pro 3-5 let a pro 4-6 let). Místo na odpočívání, je vybaveno zdravotně nezávadnými ovčími kožešinami s certifikací pro děti, polštáře a deky jsou uskladněny v uzavíratelné lavici speciálně na to určeném, v odpovídající počtu pro děti. Součástí zázemí je hygienický kout na mytí rukou v odpovídající výšce dosažitelné pro děti, s ručníky pro každé dítě. Pro učitele je vymezen administrativní kout.

V zázemí maringotky je úložný prostor, prostor na odpočinek a herna. Součástí zázemí je také prostorná dřevěná krytá terasa kolem maringotky, která slouží na hry, řízené činnosti i jiné aktivity.

V hygienickém zázemí umístěném venku je sociální zařízení s hygienickým koutem. Sociální zařízení disponuje 2x separačními toaletami s dětským separačním prkýnkem a 1x dětské umyvadlo a 1x umyvadlo pro dospělé.

Vybavení interiéru jurty a maringotky je z dřeva (nábytek, hračky). Prostory jsou vzdušné, bez rušivých barev a tvarů, což navozuje atmosféru harmonie a klidu.

V prostoru pro hraní mají děti k dispozici hračky z přírodních materiálů, knížky v dostupné výšce, materiál pro výtvarné a tvořivé činnosti, didaktické pomůcky a společenské hry. Ke hře na zemi, řízené činnosti jsou k dispozici ovčí kožešiny.

V šatních skřínkách má každé dítě svůj věšák, policičku na věci, spodní policičku na přezůvky. Každé místo je označeno značkou. Nad svým místem má každé dítě označenou krabici s dalšími věcmi – náhradní oblečení a potřeby na výtvarnou a tvořivou činnost,

V prostoru pro hygienu (nočníky, umyvadlo na mytí rukou) má každé dítě svůj ručník, zavěšený pod značkou.

Výzdoba mateřské školy se mění podle koloběhu přírody a podle jednotlivých tematických bloků na dané období.

4.2. Životaspráva

Organizace dne je postavena tak, aby vytvářela harmonické prostředí vzhledem k střídání aktivity a odpočinku, dostatku pohybu na čerstvém vzduchu, zdravé výživy.

Každý (dítě, dospělý), kdo vstupuje do prostředí školy a jejího denního programu, rituálním uvítáním v uvítacím ranním kruhu, dostává svůj osobní prostor s respektem na jeho individuální potřeby v daném dni. ŠVP se realizuje s ohledem na charakteristiku složení skupiny a jedinečnosti daného dne. Rámcově je dán významný prostor pro intuici a spontánnost.

Bezpečné prostředí je vytvářeno každodenními rituály, empatickou důsledností, laskavým vztahem k dětem a otevřenou komunikací s rodiči a pedagogy.

Strava

V lesní mateřské škole Studánka zajišťujeme plnohodnotnou a vyváženou stravu.

Stravovací služby pro LMŠ Studánka zajišťuje smluvně jiný provozovatel dle požadavků vyhlášky č. 107/2005 Sb., o školním stravování v platném znění.

Ředitel LMŠ se aktivně podílí na tvorbě jídelníčku, a dbá na to, aby strava byla zdravá, vyvážená a koncepčně odpovídala výchovnému programu. Se souhlasem rodičů (zákonných zástupců dětí) poskytujeme ovolaktovegetariánskou stravu.

Pitný režim

V zázemí je k dispozici čaj či jiný nápoj pro děti. Na pitný režim dohlíží pedagog. Voda je do zázemí dovážena z ověřeného zdroje (domácnost zřizovatele napojena na veřejný zdroj pitné vody). Do lesa mají děti v batůžku vlastní lahvičku s pitím dle venkovní teploty v termoobalech.

Odpočinek

Odpočinek je důležitou součástí organizace dne a jeho harmonického plynutí. Odpočinek probíhá po obědě. Děti uléhají na svoje místa na ovčích kožešinách, každý má k dispozici vlastní prostěradlo, polštář a deku. Následuje vědomé provázení k uvolnění těla a ztišení, zpívání a vyprávění příběhu. Potom následuje čtení a samostatná klidová činnost pro děti, které nespí – prohlížení knížek, kreslení, stavebnice, stolní hry.

Pohyb

Protože převážná část výchovně vzdělávacího programu se realizuje venku, děti mají významnou část dne prostor pro volný pohyb. Pohybujeme se v přírodě, na nerovném terénu, a překonáváním přirozených překážek a výškových rozdílů. Prostor pro pohyb v přírodě podněcuje a rozvíjí hrubou motoriku (balancování, běh, chůze, prolézání, spouštění, šplhání, lezení po stromech).

U zázemí děti mohou využívat volného pohybu na louce, která je svažitého terénu. Pro rozvoj pohybových dovedností mají děti k dispozici taky dřevěné prvky – lavičky na balanční chůzi, nařezané kulaté kmeny různé výšky. Součástí řízeného programu máme pohybové aktivity doprovázené říkankami, písněmi, nebo hrami.

V letních měsících podporujeme chození na boso. Celoročně trávíme čas venku za každého počasí.

Díky větší části pobytu venku se děti rychle adaptují na přírodní podmínky, jsou otužilé a fyzicky i psychicky zdatné, přizpůsobivé.

4.3 Psychosociální podmínky

Většina ŠVP LMŠ Studánka se odehrává v přírodě. Je to prostředí, které je tím nejpřirozenějším pro člověka a proto působí harmonicky v jakékoliv roční době a počasí.

Zásadou LMŠ Studánka je nevytvářet modelové prostředí a modelové situace v přírodě, ale nechat působit přírodu na všechny smysly dítěte.

Úkolem pedagoga je provázet dítě a poskytovat rámec a bezpečí, když to dítě potřebuje, nebo vyžádá.

Prostředí zázemí je vytvořeno tak, aby navazovalo na harmonické působení přírody, proto používáme přírodní materiály, vzdušnost a nezaplňnost, vyhýbáme se důrazné barevnosti.

Snažíme se vytvářet bezpečné a laskavé sociální prostředí, se srozumitelnými hranicemi a respektující komunikaci s ohledem na zralost dítěte, jeho potřeby v daném dnu a specifikaci vycházející z rodinného zázemí. Učitel/dospělý se chová důvěryhodně a spolehlivě (autenticky).

Naším cílem je vést děti k vyjadřování svých potřeb, postojů, nacházet odpovědi a rozhodnutí a přebírat zodpovědnost za svoje konání a svoje činy. Našimi nástroji jsou respektující pravidla vzájemné komunikace, dané bezpečné hranice a pravidla, rituály rámující organizaci dne. Pedagog zasahuje do situací, které vyhodnotí jako nebezpečné, nebo sociálně nezdravé. V řešení situací je však průvodcem a podporovatelem ne řešitelem. Poskytuje oporu, pochopení a přijetí.

Důležitou součástí komunikace je dodržování úcty a slušnosti a respektu vůči jakémukoliv živému tvorů a místu. Pedagogové jdou příkladem v základech slušného chování a to vyžadují i od dětí a postupně je k tomu vedou – formulace pozdravu, prosby, poděkování, ocenění, slušné vyjadřování. Fyzické a psychické násilí, nebo agrese je minimálně tolerovaná a situace se okamžitě diagnostikuje a přijímají se opatření k minimalizaci opakování. Učitel se programově věnuje neformálním vztahům dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňuje prosociálním směrem (prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů).

Jedním ze základních prvků ve školním vzdělávacím procesu je vytváření takového prostoru, aby nedocházelo k zahlcování informacemi, podněty, podsouvaným aktivitám. Naším cílem je vytvářet a zachovávat prostředí, které vede ke ztišení, uvolnění a emoční harmonizaci. I děti, které projevují

zvýšenou aktivitu, neudržení pozornosti a jiné projevy úzce související s přesyceností podněty a vjemy, nacházejí zklidnění a uzemnění.

Našimi výchovně vzdělávacími pomůckami jsou především materiály z přírody a lidský hlas. V rámci nepravidelných výletů do města, se nevyhýbáme ani styku a používáním moderních technologií, pokud jsou součástí například interaktivních výstav.

LMŠ Studánka má nastavené pravidla a flexibilní možnosti v souvislosti s adaptací a následnou pravidelností docházky do školy. Je žádáno, aby rodič společně s dítětem navštívil školu v rámci určeného prostoru, a tak provedl dítě novým fyzickým a sociálním prostředím. Délka pobytu s rodiči a následně bez rodičů, je konzultována s rodičem a dochází ke společnému rozhodnutí a adaptační proces je navrhován individuálně pro každé dítě. Je žádáno, aby rodič v spolupráci s učitelem reguloval v adaptačním období četnost a dobu docházky dítěte. Rámcově je adaptační čas navržen na měsíc od začetí docházky dítěte do školy.

4.4 Organizace chodu LMŠ Studánka

Organizace dne a jeho harmonogram je orientační a dostatečně pružný, tak aby mohl být přizpůsoben na aktuální potřeby v daném dnu.

V přístupu k dodržování daného vycházíme z principu tvárnosti, což znamená, že se přizpůsobujeme situaci dne, jako je počet přítomných dětí, aktuální počasí, návštěva ve škole, nebo speciální program mimo školy (výlety, kulturní akce, exkurze).

V denním programu je zachován soulad mezi aktivní a klidovou částí dne. Poměr spontánních a řízených aktivit v denním programu je vyvážený, děti mají dostatek prostoru pro spontánní hru a její (i pozdější) dokončení.

Prostor pro veškeré aktivity je vytvářen tak, aby podněcoval děti k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do společných činností (příprava stolů na oběd, společný úklid a příprava zázemí na odpočinek).

V zázemí děti mají možnost najít klidové místo, které jim poskytuje soukromí, děti nenutíme účastnit se společných činností, když projeví nevoli z různých důvodů.

Změnu při plynutí dne komunikujeme rituálními písněmi a říkankami namísto pokynů. Mezi tyto rituály patří ranní uvítací kruh, který nasměruje pozornost na společenství dne, téma dne, navodí atmosféru a určí zčásti i směřování dne. Děti se učí naslouchat, vyjadřovat svoje myšlenky a respektovat a vnímat odlišnosti, různorodost.

Před odchodem na předávací místo zvoláním Satnam, vytváříme kruh vděčnosti. Každý poděkuje a připomene to, co během dne prožil a co se mu líbilo. Pedagog v kruhu vždy poděkuje dětem, vyjmenuje pro každé dítě, za co mu je vděčný, nebo mu děkuje. Společným zvoláním Ahoj, se rozloučíme se dnem ve škole.

Začátek a konec **školního roku** LMŠ Studánka je shodný s běžným školním rokem. LMŠ Studánka nezajišťuje péči o děti v době školních prázdnin a státních svátků.

Provoz LMŠ Studánka je celodenní od 8:00 do 16:30.

Rodiče nebo jimi určený zástupci předávají dítě v 8:00 až 8:15 na jednom ze dvou předávacích míst – přímo v zázemí LMŠ Studánka, nebo na Arnoltova 426/6, Beroun. Je možné se dohodnout s pedagogy na jiném místě a čase předání dítěte. Předávání dítěte v případě půldenní docházky, nebo včasnějšího odchodu, probíhá u zázemí LMŠ Studánka, nebo z místa, kde se právě skupina pohybuje.

Po předání všech dětí pedagog písni svolává děti do uvítacího kruhu, který uvádí téma dne a integruje skupinu dětí a pedagogy.

Čas určený pro vyzvedávání dětí rodiči nebo jimi pověřenými osobami je stanoven na:
16,15-16:30 hod. u zázemí LMŠ Studánka, nebo na Arnoltova 426, Beroun.

Harmonogram dne:

8:00 – 8:15	Příchod a předávání dětí
8:15 - 8:30	Uvítací rituál, uvedení tématu dne, popř. týdne a přiblížení dnešního dne dětem
8:30 – 9:30	Odchod do lesa, sbírání materiálu, pozorování, hra, výchovně vzdělávací aktivita související s daným obdobím
9:30 – 10:00	Hygiena, svačinka
10:00 – 11:30	Odchod do lesa - volná hra, sbírání materiálu, pozorování, hra, výchovně vzdělávací aktivita
11:45 – 12:00	Hygiena, příprava na oběd
12:00 – 12:30	Oběd, úklid
12:30 – 13:30	Odpočinek, vyprávění, čtení
13:30 – 14:45	Vyrábění, předškolní příprava
14:45 – 15:15	Svačinka
15:15 – 16:00	Volná hra
15:45 - 16:00	Příprava na odchod ze školky
16:15 – 16:30	Vyzvedávání dětí

Program týdne

V týdnu se prolínají činnosti a aktivity, které podporují a rozvíjejí klíčové kompetence dětí předškolního věku. Mají svoji pravidelnost v rozdělení dnů a jsou dětem nabízeny během času vytvořeného pro řízenou činnost – výtvarná činnost, tvoření (používáme různé výtvarné techniky, materiály na tvoření především přírodní, z lesa), hudební činnost (pravidelná hudební dílna, děti mají volně k dispozici hudební nástroje), pohybové činnosti (hraní a zpívání s písněmi, říkankami), činnosti k podpoře rozvoje komunikace (předčtenářské dovednosti, storytelling, dramatizace příběhů, divadlo), děti pracují s nástroji a náčiním (dětské pilky, škrabky, dětské nože), činnosti na rozvoj matematického myšlení a prostorovou orientaci. V rámci programu mimo školu navštěvujeme kulturní instituce jako je Pražská komorní filharmonie, Národní galerie, Muzeum Kampa, kde se děti účastní programů pro MŠ. Děti nevezeme autobusem, ale používáme hromadní dopravu – vlak, metro, tramvaj. Navštěvujeme dopravní hřiště, chodíme 2x do roka do bazénu. Využíváme blízkost Domu pro seniory, kde chodíme pravidelně navštěvovat seniory a podílíme se společně s nimi na aktivitách (krmení koziček, keramická dílna, čtení pohádek).

Všechny aktivity na sebe v průběhu týdne navazují a vztahují se na tematický blok daného měsíce.

V průběhu týdne probíhá pravidelná příprava předškoláků, během týdne předškoláci mají aktivity v přírodě (dopoledne) a aktivity předškolních sešitů Mezi námi předškoláky (13:00 – 14:00) zaměřující se na Všestrannou přípravu do školy. Předškolní příprava probíhá v malé skupince s ohledem na individualitu a zralost dítěte.

Předškolní příprava se prolíná i do celodenního programu školy a prostupuje i do vzdělávání mladších dětí.

4.5 Řízení školy

Statutárním zástupcem Lesní mateřské školy Studánka je ředitel/ka, kterou jmenuje školní rada školní právní osoby, jak je určeno v zřizovací listině LMŠ Studánka.

Ředitel/ka řídí LMŠ Studánka po stránce technické, organizační, právní a hospodářské. Povinnosti, pravomoci a úkoly jednotlivých pracovníků školy vymezuje jejich náplň práce a vnitřní řád povinností pedagoga. Vnitřní řád byl vypracován ředitelem a odráží specifické povinnosti a závazky, tak aby efektivně a cíleně podporovali pedagoga k naplňování koncepčních a dílčích cílů a východisek LMS Studánka.

Ředitel/ka vytváří podnětné a dostatečně otevřené prostředí pro zapojování pedagogů do vytváření koncepčních materiálů školy, podporuje a motivuje spoluúčast členů týmu na rozhodování o směřování a formování školního programu.

Odpovědnost za ŠVP – jeho naplňování a evaluaci přebírají hlavní pedagogové dne. Pro podporu mohou využívat metodické materiály předškolního vzdělávání přístupné v zázemí školy, které jsou vytvářeny samotnými pedagogy a heslovitě vždy sdělené na aktualizované nástěnce. K supervizi vzdělávací činnosti v „adaptačním“ období pedagoga dochází ředitel/ka školy v a následně může být k dispozici na vyžádání pedagoga.

Komunikace v týmu probíhá každodenně v osobním kontaktu, průběžně během týdne telefonem, emailem, nebo operativní schůzkou v minimálně dvoučlenném týmu. Porady pedagogů probíhají pravidelně 1x měsíčně, v případě nutnosti i 2x měsíčně. Na poradě se zhodnocuje měsíční činnost, předkládají se témata vyplývající z provozu a dění ve škole, řeší se kazuistiky dětí, navrhuje se opatření, nejvhodnější přístupy a způsoby řešení náročných situací ve škole. Z porady je prováděn zápis, který všichni členové týmu obdrží emailem, a je uložen a neustále k dispozici na disku školy, který slouží jako virtuální administrativní zázemí pro pedagogy.

Každý týden probíhá virtuální „setkání“ pedagogů pro prezentaci dílčího tématu z měsíčního tematického celku. Je předložena nabídka aktivit a činností tak, aby během týdne vytvořili integrovaný a vzájemně provázaný celek. Pedagogové mají prostor pro inspiraci z nabízených činností, nebo přicházejí s vlastním tvůrčím nápadem vycházejícím z jejich zájmů a individuality.

Informace pro rodiče jsou na konci každého týdne uveřejněny na webové stránce lesní mateřské školy Studánka, jako příběhy týdne s fotodokumentací z činnosti ve škole. Fotodokumentace je prováděná tak, aby nerušila činnost dětí, a není na ní upozorňováno. Na začátku týdne je vždy rodičům poslán email s informací o tématu týdne, rámcově o programu, upozornění a aktuální přítomnost pedagogů v jednotlivých dnech.

Při předávání dítěte je poskytnuta ústně informace a průběhu dne a činnosti a zapojení dítěte do aktivit dne.

3x ročně je organizována Rada rodičů

2x ročně probíhají individuální konzultace

2x ročně probíhá dotazníkové šetření, které poskytuje spatnou vazbu pro činnost školy.

Zápisy a prezentace pro Radu rodičů jsou všem rodičům zasílány emailem a prezentace jsou také k dispozici na webu školy www.lkstudanka.cz

Lesní mateřská škola Studánka spolupracuje se svým zřizovatelem spolkem LBDK, z.s., s Městem Beroun, s Asociací lesních mateřských škol ČR, kde je členem, s jinými subjekty předškolního a základního vzdělávání, s odborníky poskytujícími pomoc zejména při řešení výchovných a vzdělávacích problémů dětí.

4.6 Personální a pedagogické zajištění

Kolektiv lesní mateřské školy sestává z 2 pedagogů (ředitel/ka a hlavní pedagog LMŠ Studánka), Za rozvoj předškolního vzdělávání a rozvoj koncepčních materiálů školy zodpovídá ředitel.

Součástí týmu jsou průvodci asistenti, jejichž role je podpůrná (nevykonávají přímou pedagogickou činnost), a podléhají supervizi pedagoga dne.

Se skupinou o velikosti do 15 dětí pracuje jeden pedagog a jeden asistent průvodce. Přímou pedagogickou činnost vykonává pedagog.

Hlavní pedagogickou činnost vykonávají pedagogové s odpovídající odbornou kvalifikací. V případě chybějící kvalifikace je nabídnutá možnost průběžného doplňování.

Pedagogický tým funguje na základě interních pravidel/směrnic, které jsou všemi respektované.

Všichni účastníci výchovně vzdělávacího procesu jsou podněcovány k dalšímu sebevzdělávání a prohlubování svých vědomostí.

Organizace služeb je vytvořena takovým způsobem, aby byla optimální pro zabezpečení pedagogické péče o děti.

Služby pedagogů jsou buďto celodenní služba (8:00 – 16:30), nebo půl denní dopolední (8:00 – 12:30), nebo odpolední (12:00 – 16:30). Týdenní pracovní úvazek nepřesahuje u jednotlivých pedagogů 31 hodin přímé pedagogické činnosti.

Po domluvě s pedagogem se výjimečně mohou programu účastnit dobrovolníci nebo rodiče, nebo externí odborníci, kteří mohou být zváni v souvislosti s tematickým blokem.

Úklid zabezpečuje provozní pracovník a asistenti pedagoga před a po skončení provozní doby v zázemí. Jednou měsíce je prováděn „hluboký“ úklid, který zabezpečuje provozní pracovník a je zodpovědný za doplňování prostředků potřebných na zabezpečení úklidu a prostředků v hygienických zařízeních. Správce LMŠ Studánka provádí jednou měsíčně kontrolu majetku a stavu zázemí a vybavení. Je zodpovědný za odstranění závad a škod.

4.7 Spoluúčast rodičů

Chod LMŠ Studánka by se neobešel bez spolupráce s rodiči. Komunitní způsob fungování školy je nedílnou součástí jeho udržitelnosti a zároveň spolupráce a dobré vztahy s rodiči vytvářejí kladné prostředí pro výchovu dětí.

Dobré vztahy mezi pedagogy a rodiči jsou vystavěny na základě otevřenosti a důvěře, vzájemného respektu a ochoty spolupracovat. Pro rodiče jsou vytvářeny možnosti společných prožitků v životě školy, prostřednictvím, kterých budujeme dobré vztahy. 4 x ročně zveme rodiče na slavnosti jarní a podzimní rovnodennosti a letního a zimního slunovratu. Rodiče jsou zváni zapojovat se aktivně do organizace a přípravy projektu. Dalšími společnými akcemi je Svatomartinská slavnost, Vánoční besídka, jarní úklid, závěrečné setkání ke konci školního roku.

Rodič má právo projevit jakékoliv připomínky k chodu mateřské školy, a svými náměty a nápady přispívat k obohacení výchovného programu, o kterém je pravidelně informován.

S rodiči komunikujeme denně při osobním kontaktu při předávání dětí, pravidelným emailem jednou týdně nebo přes interaktivní aplikace na webových stránkách, kde můžou zadat požadavek, otázku, vyjádřit názor i sdílet. Stránka Týden po týdnu je jednou týdně informuje o dění během předešlého týdne s fotodokumentací.

Jsou nabízené individuální konzultace, na které jsou rodiče zváni 2x ročně, nebo v případě potřeby. Konzultace může být vyžádána i do rodičů.

Individuální konzultace vytvářejí prostor pro informování a reflexi o prospívání dítěte a jeho pokrocích v rozvoji i učení podle školou vypracovaného konceptu pozorování prospívání dítěte v kompetencích. S rodičem spoluvytváříme podporující koncept pro jeho dítě se zřetelem na jeho individuální potřeby.

Pedagogové pracují se soukromými informacemi s diskretností a ohleduplně, respektují soukromí rodiny.

5. Organizace vzdělávání

Děti jsou do lesní mateřské školy Studánka přijímány ve věku od 3 do 6 let věku. Přihlášky je možné podávat celoročně a to přihlašovacím formulářem, který je k dispozici na vyplnění přímo na webové stránce školy.

V období zápisů do mateřských škol, je oznámení o zápise do Lesní mateřské školy zveřejněno v regionálních periodikách, na vývěsných plochách města a jeho okolí, na webové stránce. Zápis na nový školní rok pro nové zájemce vymezuje Směrnice pro přijímání dětí, specifikuje aktuální datum, čas a místo konání zápisu, kontakt na odpovídající osobu a kritéria pro přijímání dětí.

Zákonní zástupci přihlášených dětí jsou v průběhu března oslovováni, aby potvrdili, zda plánují pokračování v docházce do školy. V případě pokračování, je se zástupci podepsaná smlouva, která vymezuje práva a povinnosti obou stran, včetně rozsahu docházky a platebních podmínek. Do dvou týdnů od podepsání smlouvy je zaplacená záloha ve výši jednoho měsíce poplatku za dané dítě. Po připsání částky na účet školy je místo potvrzeno a rezervováno.

Pro nástup do školky je nutno doložit Evidenční list dítěte potvrzeným lékařem.

Škola má jednu věkově heterogenní třídu. Maximální počet dětí je 15 na den. Docházka do této třídy, s výjimkou adaptačního období, je minimálně dva dny v týdnu.

Pokud je volná kapacita ve škole, je možné přijímat děti i v průběhu roku.

Podmínkou pro vstup do školy je taková sociální a emoční zralost dítěte, aby zvládlo v průběhu adaptačního období nástup do školy tak, aby nedošlo k narušení jeho vývoje.

Dítě musí zvládnout základní sebeobslužné návyky (najíst se, napít, říct, že potřebuje na toaletu).

5.1 Podmínky pro vzdělávání dětí od 2 do 3 let

Předškolní vzdělávání lze organizovat pro děti od dvou let věku. Zařazení dvouletých dětí ale znamená respektování jejich vývojových specifíků a vyžaduje nutné změny, a to jak v organizaci pedagogické práce, tak v personálním, materiálovém i hygienickém zabezpečení.

Dvouleté děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a hrou. Potřebují rituály a opakování činností. Pozornost udrží jen velmi krátkou dobu. Pro dvouleté dítě je zařazení do mateřské školy nejčastěji první sociální zkušeností mimo širší rodinu. Obvykle se projevuje silnější potřebou vazby na dospělou osobu. Učitelka se stává zástupcem rodiče, jistotou a oporou dítěte v běžném dění i v budování vztahů s vrstevníky.

Vzhledem k náročnějším podmínkám vzdělávání „skrze přírodu“ je koncepce naší LMŠ směřována pro děti, které jsou již připraveny na hranici sociálního osamostatnění. Tou pomyslnou hranicí je právě věk kolem 3let.

Z důvodu dlouhodobého vysokého zájmu o vzdělávání dětí starších 3 let v naší LMŠ, momentálně nejsme schopni nabídnout kapacitu pro děti mladší 3 let. V případě zájmu o zařazení dětí mladších 3 let, nabízíme adaptační programy, aktuální informace najdete na webových stránkách www.lkstudanka.cz.

5.2 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. O zařazení dítěte se speciálně vzdělávacími potřebami do LMŠ rozhoduje ředitelka školy na základě žádosti zákonného zástupce dítěte, aktuálních podmínek a možností školy, vyjádření pediatra a pedagogicko-psychologické poradny, či speciálně pedagogického centra příslušného zaměření.

V případě potřeb dítěte, lze využít podpůrných opatření dle § 16 školského zákona.

Dále, se lze dohodnout na zajištění asistenta pedagoga, (případně osobního asistenta.)

Aktuální kontakty spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou a dalšími odborníky jsou uvedeny na stránkách www.lkstudanka.cz v sekci „pro školkové rodiče“.

6. Evaluační systém

Evaluace je systémově nastavena tak, aby zde byly uchopeny všechny relevantní oblasti výchovně vzdělávacího procesu, působení, činnosti pedagogů, udržování standardů a prohlubování kvality daných principů školy.

Každodenní formou evaluace je písemná reflexe pedagogů do Třídní knihy. V zápise se reflektují vzdělávací témata a činnosti, místo pohybu v přírodě, podnětné a inspirující aktivity. Další pozorování chování, vývoj dětí, reakcí dětí, které vybočují, nebo jsou neočekávaná, jsou součástí průběžných poznámek pedagogů, které pak mohou být použity ke zpracování diagnostiky vývoje dítěte.

1x měsíčně se evaluuje výchovně vzdělávací proces i práce a působení pedagoga v rámci pedagogických porad. Zápis z porad slouží k vypracování výstupů a rozdělení zodpovědnosti v další práci pedagoga. Zápisy s výstupy jsou rozesílány všem pedagogům a jsou dále přístupné na sdíleném elektronickém portálu, který slouží jako virtuální administrativní zázemí pro školu.

2x ročně pedagogové odevzdávají autoevaluační zprávu. Struktura této zprávy je tvořena na základě společně schválených oblastí a bodů, které je potřeba reflektovat a hodnotit. Je vytvořen i koncept pro hlubší sebereflexi pedagoga, který slouží pro jeho soukromou evaluaci a není vyžadováno, aby ji sdílel v týmu.

Na konci školního roku je zpracováno vedoucími pracovníky (zřizovatel, ředitel, vedoucí pedagog) zhodnocení celoroční realizace a uchopení nastavených a žádaných výchovně vzdělávacích cílů. Zhodnocení slouží jako podklad pro vypracování nového projektu, který vychází ze ŠVP.

Za sběr dat je zodpovědný hlavní pedagog. Na vyhodnocování, plánu opatření pro udržení kvality, nápravě nebo dalšího zvyšování standartu se podílí celý pedagogický tým.

7. Vzdělávací obsah

Vzdělávací nabídka Lesní mateřské školy Studánka je členěna do 5 vzdělávacích bloků, vycházejících ze základního členění v RVP PV. Při přípravě tematických bloků na jednotlivé měsíce školního roku se vzdělávací bloky navzájem prolínají a ovlivňují. Tematické bloky se vytvářejí podle rytmu ročního období, tradic a svátků. Měsíční bloky se dále rozpracovávají do týdenního plánu, které mají konkrétní činnostní povahu. Učitelé s nimi pracují podle aktuální situace.

7.1 Moje já – co všechno jsem aneb Dítě a jeho tělo

Uvědomuji si sám sebe. Abych byl šťastný a zdravý, musím se starat o své tělo, mysl i emoce. V zdravém těle zdravý duch. Víím, co je pro mne zdravé. Víím, co se mi líbí a co nikoli. Respektuju druhé a nezasahuji do jejich osobnosti.

Různými aktivitami podporujeme u dětí jejich zdravý růst, nervově-svalový vývoj, fyzickou pohodu, pohybové a manipulační schopnosti. Učíme je samostatné péče o vlastní tělo a sebeobslužným dovednostem.

Záměr

- Uvědomění si a poznávání svého těla - jeho stavby, důležitosti, významu všech jeho částí.
- Uvědomění si sama sebe - rozdílu mezi tělem svým a tělem ostatních, toleranci při dodržování přirozeného prostoru každého jednotlivce - intimní, osobní, veřejná vzdálenost.
- Uvědomění si potřeby zdravého životního stylu - co nám prospívá a co škodí a cílevědomé dodržování některých principů jako je hygiena, stravovací návyky a bezpečný pohyb.
- Uvědomění si prospěšnosti odpočinku pro naše tělo i mysl - návyk odpočívání ve správné poloze, v tichu, v soustředění, správného dýchání a respektování potřeb odpočinku u jiných dětí/lidí.
- Získání dovedností v prostorové orientaci - orientací v terénu, různorodým pohybem v nepravidelném přirozeném nebo pedagogem vytvořeném terénu.
- Rozvoj psychické a fyzické zdatnosti - zejména přirozeným pohybem na čerstvém vzduchu.
- Rozvoj hrubé a jemné motoriky, koordinace a rozsahu pohybu, dýchání.
- Rozvoj všech smyslů - jejich aktivní a tvořivé používání.

Aktivity

- Zkoumání vlastního těla - povídáním o něm, jeho znázorňováním v rámci výtvarné výchovy, jeho symbolickým vnímáním v jiných útvarech kolem nás (kořenů, kmenu, koruny stromu), napodobováním, povídáním příběhů o funkci či povaze jeho součástí.
- Volná hra, ve které se všechny pohybové dovednosti vyvíjí přirozeně.
- Opičí dráhy, lezení po stromech, na laně, které posilují dovednosti běžným pohybem v terénu neužívané.
- Nelokomoční (změny poloh a pohybů těla na místě v rozcvíčkách a divadelním či tanečním ztvárněním) a lokomoční (chůze, běh, skoky, lezení) pohybové činnosti.
- Aktivity zaměřené na posílení všech smyslů - vnímání přírody i různých předmětů hmatem, sluchem, čichem, zrakem a chutí.
- Rozhovory a různé hravé aktivity zaměřené na edukaci v oblastech nemocí a jejich prevence.
- Psychomotorické hry, konstruktivní a grafické činnosti.
- Sebeobslužné a jednoduché pracovní činnosti v oblasti hygieny, oblékání, stolování, úklidu a přizpůsobování si svého prostředí.
- Činnosti a rozhovory zaměřené na edukaci o potřebě a způsobu zabezpečení bezpečného prostředí pro všechny. T. j. prostředí bez úrazů, fyzické či psychické ujmy, k prevenci nemocí a nezdravých závislostí.
- Činnosti relaxační zajišťující bezpečí, pohodovou atmosféru a nutný odpočinek pro tělo fyzické i psychické.

Očekávané výstupy

- Laskavý a přirozený vztah ke svému tělu.
- Zná jeho základní funkce a přirozeně ho poznává.
- Vnímá své potřeby, ví co je pro něho dobré, nebo naopak nebezpečné.
- Vyjadřuje své pocity, přání, potřeby.
- Vědomě používá smysly k poznávání.

7.2. Odkud pochází dobro aneb Dítě jeho psychika

(zahrnuje: jazyk a řeč, poznávací schopnosti a funkce, sebepojetí, city a vůle)

Jazyk a řeč jsou základními prostředky komunikace. Pohádky, pověsti a povídky ze života jsou od pradávna pramenem, ze kterého dítě čerpá informace o světě a o jeho zákonitostech, o lidech a jejich charakterech a o důsledcích jejich chování. Posloucháním příběhů se děti učí rozlišovat dobro a zlo. Přes prožívání starostí a problémů hlavních hrdinů si bezpečným způsobem odžívají a prociťují vlastní trápení, smutky a strachy. V neposlední řadě je aktivní poslouchání pohádek a jiných příběhů jako i další činnosti na ně navazující zásadní pro rozvíjení slovní zásoby, představivosti a schopnosti porozumění a tvorby vět a myšlenek.

Záměr

- Rozvoj receptivních řečových a jazykových schopností - soustředění se, vědomé naslouchání a porozumění slovům, větám, myšlenkám, posloupnosti povídaní.
- Rozvoj verbálních i neverbálních komunikativních dovedností a kultivace projevu.
- Posílení zájmu o poslouchání druhých - soustředěné naslouchání bez přerušování a předbírání a následný zájem o analytické zamyšlení se nad vyslyšeným příběhem.
- Rozvoj zájmu o dovednosti, které naučení čtení a psaní předcházejí - zájem o psanou podobu jazyka a jeho další formy sdělení - výtvarné, dramatické, pohybové, hudební.
- Posílení schopnosti smysluplně převyprávět příběh - působit jako vypravěč aktivně a cíleně - reagovat na publikum.
- Nabytí schopnosti rozeznat dobro od zla a konat podle toho.
- Přejít od konkrétně názorného myšlení k pojmovému myšlení.
- Přejít od bezděčných forem paměti a pozornosti k cíleným - rozvoj představivosti a kreativity.

Aktivity

- Slovní hrátky, procvičování jazyka artikulačními hrami, řečové, sluchové a rytmické hry.
- Vokální činnosti, napodobování zvuků, jejich rozeznávání.
- Individuální a skupinové konverzace na různá témata - vyprávění zážitků, převyprávování vlastními slovy, vyprávění podle obrazového materiálu, tvorba dramatizace pohádky, diskuse s edukativním cílem nebo nad problémem, který je nutné řešit, sdělování slyšeného ostatním.
- Samostatný slovní projev na určité téma, tvorba povídaní s použitím fantazie.
- Poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů a jejich následná analýza.
- Přednes říkanek, písniček či hraní rolí v dramatizacích.
- Prohlížení knížek a převyprávování příběhů podle obrázků.
- Aktivity podporující poznávání, napodobování a lokaci zvuků.
- Učení se správnému přednesu - postavení těla, mimika, posturika, gestika.
- Grafické znázorňování symbolů, čísel a písmen.
- Aktivity objasňující co je dobro, zlo a spravedlnost vedoucí k správnému chování.
- Práce s časovou posloupností v povídaní.
- Aktivity vedoucí k poznání kulturních hodnot, kulturního dědictví - exkurze do kulturních institucí (filharmonie, divadlo, muzeum)
- Aktivity rozvíjející tvořivost, fantazii, zvědavost a touhu učit se novým znalostem a schopnostem.

Očekávané výstupy

- Rádo poslouchá příběhy a vžívá se do nich.
- Zklidní se a utiší se při poslechu.
- Příběhy převypráví svými slovy.
- Vymýšlí si svoje vlastní příběhy.
- Vyjadřuje se přiměřeně svému věku.
- Vnímá rozdíly kultury, ve které žije a kultury odlišné.
- Rozlišuje, co je minulost a co přítomnost.
- Chápe dobro a zlo v příběhu.
- Morální sdělení umí provázat s reálnými situacemi.

7.3 Stojím pevně, plynu volně aneb Dítě a ten druhý

Poznám sám sebe. Uvědomuji si své silné a slabé stránky. Jsem se sebou spokojený. Mám se rád, ale ne na úkor druhých. Respektuju sebe i ostatní. Umím cíleně řídit moje chování. Nepodléhám negativním pocitům. Umím je zpracovat, překonat a vyřešit.

Pro mé psychické zdraví a schopnost vnímat, uznávat a chápat druhé a komunikovat s nimi je důležitá moje osobnost a schopnost s ní tvořivě a vědomě pracovat. Pomáhá mi v tom má rodina, bezpečný domov, povědomí o mých kořenech a komunikace s ostatními lidmi.

Záměr

- Poznávání sebe sama - rozvoj pozitivních citů k sobě uvědomením si vlastní identity, získáním sebevědomí, a sebedůvěry a pocitem spokojenosti samého se sebou.
- Zvládnutí i stresujících situací bez pomoci druhých - samostatné zvládnání svých emocí - schopnost sebeovládání.
- Rozvoj schopnosti navazovat nové a udržovat již existující citové vazby s lidmi.
- Rozvoj schopnosti vnímat pocity, rozvíjet je a vyjadřovat.
- Kultivace mravního vnímání, chápání morálního systému a reakcí na různé situace, ve kterých je tento morální systém narušován.
- Podpořit v dítěti soucit a odpovědnost k lidem, přírodě i k věcem kolem něho.

Aktivity

- Spontánní hry, u kterých děti rozvíjejí spolupráci a komunikaci ve kterých naslouchají jeden druhému, spoluvytváří příběh a mají možnost měnit si role a tak zkoušet i své organizační schopnosti.
- Aktivity, které dětem přináší spokojenost přiměřené schopnostem dítěte, takže v nich můžou děti uspět a tak získávat zdravé sebevědomí.
- Aktivity umožňující samostatné vystupování, rozhodování, argumentace a sebeovládání.

- Aktivitu rozvíjející vůli, vytrvalost a sebeovládání.
- Poslouchání a tvorba příběhů rozvíjejících citový život dítěte a vytváření situací, ve kterých mohou děti cvičit projevování citů a jako i jejich ovládání.
- Aktivitu seznamující děti s různými vlastnostmi, kterými může člověk disponovat - pozorování různých lidí, ale i zvířat, povídání si o vlastnostech daných pohlavními rozdíly, věkem a jinými parametry, které se podílí na formování osobnosti člověka ale i připomínání toho, že tyto rozdíly nemusí platit za každých okolností.
- Pozorování a napodobování chování člověka v různých emočně vypjatých situacích v průběhu dramatizací - hry s použitím mimiky, gest a posturiky.

Očekávané výstupy

- Radostně prožívá samého sebe.
- Sdílí svoji inspiraci s ostatními.
- Rozvíjí komunikační dovednosti.
- Přijímá svoje emoční prožívání v různých podobách.
- Chápe, že každý je jedinečný a nevyžaduje stejné.

7.4 Nejsem tady sám aneb Dítě a společnost

Člověk je tvor společenský. Extrovert či introvert - všichni potřebují pro svůj zdravý a spokojený vývoj pociťovat sounáležitost s lidmi, vedle kterých žije.

V mateřské škole se dítě seznamuje s širší skupinou lidí, než jsou jeho rodiče a to osobně (v kolektivu dětí, na výletech za dětmi z dětských domovů, za seniory z domovy důchodců nebo za tvůrce kulturních a společenských akcí, které na výletech navštěvují) i zprostředkovaně prostřednictvím příběhů a her.

Dítě si tak osvojuje pravidla soužití s ostatními a dovednosti a postoje, které mu v životě umožní aktivně spoluvytvářet společenskou pohodu ve svém sociálním prostředí.

Záměr

- Poznávání společnosti, ve které dítě žije a které je pro něj tedy nejdůležitější - porozumění její verbální a neverbální komunikaci, poznání a spoluvytváření pravidel společenského soužití.
- Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí bez stresu, konfliktů a pocitů nezakořeněnosti - rozvoj schopnosti spolupracovat a spoluvytvářet.
- Rozvoj schopnosti dítěte projevovat se autenticky, cílevědomě, autonomně a prosociálně a být schopný se společenskému prostředí a změnám v něm přizpůsobit.
- Poznání základních morálních, kulturních a společenských hodnot a konvencí, které charakterizují společenství, ve kterém žije dítě.
- Rozvoj estetického vkusu a společenské a kulturní vnímavosti dítěte.

Aktivity

- Aktivity začleňující dítě do společenství školky - přivítání nováčka, jeho podpora, vysvětlení hygienických, komunikačních, společenských a bezpečnostních pravidel, začlenění do společenských aktivit, dání prostoru nováčkovi vyjádřit své pocity, názory a spolupodílet se na chodu kolektivu dětí.
- Aktivity, v průběhu kterých dětem umožňujeme setkat se s pozitivními vzory společnosti osobně (kurátor výstavy, umělec, oblíbená babička...) nebo přes příběhy a jejich dramaturgie.
- Hry, dramaturgie, hudební, výtvarné a jiné projekty, umožňující dětem spolupodílet se aktivně na jejich průběhu
- Zapojování dětí do příprav oslav (v našem případě cyklus čtyř Slavností věnujících se českým a lokálním tradicím Tradice a legendy - Jarní a Podzimní rovnodennost a Letní a Zimní slunovrat) - nastudování písní, dramaturgií, vyprávění, písní a tanců, dekorací, dárečků pro rodiče a návštěvníky, spoluvytváření úkolů a jejich prezentace pro edukačně-zábavné stezky okolím.
- Tvůrčí činnosti ve volné i organizované aktivitě - zejména v hudebním a výtvarném kroužku podněcující jejich fantazii, kreativitu a vkus.
- Poslech pohádek, vyprávění, sledování dramaturgií, zpívání, tanec a pohybové ztvárnění jako i aktivní tvorba dětí v těchto oblastech.
- Navštěvování kulturních, společenských a uměleckých aktivit určených dětem předškolního věku a jejich různorodé seznamování se s kulturním dědictvím.
- Hry na role, ve kterých se děti učí rozlišovat různé společenské role (rodič, dítě, učitel, pozitivní, negativní hrdina) a způsob jakými jsou naplňovány, jak komunikují, cítí, přemýšlí a jak se mají chovat.
- Aktivity seznamující děti se základními pravidly společnosti, ve které vyrůstají (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a s jeho mravními hodnotami (spravedlnost, čestnost, dobro, zlo, pravda, lež apod.)
- Aktivity seznamující děti s různými profesemi, které jsou ve společnosti zastoupené. Dotazování se na jejich oblíbené činnosti, rozvíjení klíčových základních dovedností nutných pro některé z nich - řemeslo, proces tvorby, poslušnost, nutnost dokončování úkolů, dbání na kvalitu, kladný vztah k práci.
- Aktivity seznamující dítě s různorodostí kultur, národností, náboženství, světových názorů a z toho vyplývajícího různorodé formy umění a kultury té které společnosti a její tolerance.
- Aktivní zapojování dětí do projektů souvisejících se společenskou odpovědností - Světový den míru, Světový Braillov den, Světový den sociální spravedlnosti, Den zápasu za lidská práva, Mezinárodní den hasičů, Světový den červeného kříže - povídání o problematice v přednášce a v diskusi s dětmi, tvorba modelu nebo jiného výtvarného znázornění, zkoušení písní související s tématem.

Očekávané výstupy

- Být součástí sociální skupiny.
- Rozlišit vhodné a nevhodné chování.
- Přizpůsobit se potřebě skupiny, nebo jednotlivce.
- Mít soucit a empatii, pomáhat a učit se starat se o druhé stejně jako o sebe.
- Respektovat pravidla komunity.

7.5. Jsem součástí celku aneb Dítě a svět

Dítě nabývá k environmentální oblasti vztah prostřednictvím vzoru svých nejbližších - seznámení se s nejbližším okolím, přírodou, kterou má možnost aktivně sledovat a s informacemi o tom, co by se mu mohlo stát, kdybychom se k přírodě kolem nás chovali necitlivě.

Aby z dětí vyrostli environmentálně činní a odpovědní lidé, je nutné seznámit je s děním v okolním světě, s vlivem člověka na nejbližší i vzdálené životní prostředí i s globálními problémy.

Záměr

- Seznámení dětí s jejich nejbližším prostředím (s přírodou) a vytvoření pozitivního vztahu k němu.
- Seznámení dětí s jejich širším prostředím a se vztahy mezi různými prostředími a způsoby, jakými konání člověka ovlivňuje naše nejbližší i vzdálené prostředí.
- Vysvětlení co je to odpovědnost, které naše činy ovlivňují stav životního prostředí - negativní konání a pozitivní konání a jejich dopad.
- Seznamování se s rozdílnými kulturami, porozumění rozdílnosti a jejich tolerance.
- Osvojení si poznatků o základních pravidlech k životnímu prostředí odpovědného chování a návyků, kterými můžeme krátkodobě nebo dlouhodobě životnímu prostředí pomáhat - úklid v přírodě, recyklace, dokrmování a ochrana zvířectva a jiné.
- Vytvoření povědomí o sounáležitosti s jinými lidmi jako i s živou i neživou přírodou a planetou Zemí a s tímto povědomím související rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách.
- Rozvoj schopnosti adaptace na různé vnější prostředí a změny v něm.

Aktivity

- Nenucené přirozené pozorování okolí - měnící se přírody, lidí, staveb a jiných předmětů.
- Přirozené pozorování přírody - všemi smysly, s výkladem i bez něho, aktivity posilující uvědomování si proměn přírody pod vlivem počasí, slunečního svitu, vlhka, podnebí a roční doby.
- Aktivity, které dětem umožňují uvědomit si souvislosti mezi měnícím se přírodním prostředím a jeho momentálním stavem z hlediska podnebí, počasí a období a životem rostlinné a živočišné říše.
- Cílené aktivity seznamující děti s přírodními zákonitostmi, které nejsou očividné - pohyby vesmírných těles, pohyb větrů, střídání dne a noci a ročních období na různých stranách planety - dramatizace, pohybové ztvárnění, ukazování na globusu, výroba modelů.
- Aktivity pomáhající dětem zorientovat se v prostoru a přemýšlet nad jeho uspořádáním a funkčností.
- Účast na akcích, které nás seznamují s tématem odpovědnosti člověka za stav jeho okolí, za životní prostředí - řemeslné trhy ukazující výrobu šetrnými metodami z přírodních obnovitelných materiálů, expozice přibližující včelařství, lesní hospodářství a život lesa jako takový, zoo, umění s tématem obnovitelných zdrojů nebo životního prostředí apod.
- Aktivity seznamující děti s potenciálními nebezpečími a s možnostmi jak se jim vyhnout, jak se chránit - v dopravních situacích, v případě požáru, povodní a jiných přírodních a povětrnostních

jevech, manipulace s ohněm a s předměty s potenciálem způsobit úraz (s léky, jedovatými rostlinami, kořínky, houbami, chemickými látkami, přístroji).

- Návštěva dopravního hřiště s aktivní výukou, jak se na něm pohybovat bezpečně.
- Užívání hraček, knížek, hudebních nástrojů, přírodnin ale i náročnějších technických přístrojů a nářadí s cílem rozvinout schopnosti a zručnosti dítěte, dodat mu sebevědomí a vědomí o jeho možnostech se zlepšovat a naučit ho bezpečné manipulaci s nimi.
- Aktivní zapojování dětí do projektů souvisejících s životním prostředím - Den životního prostředí, Den země, Den mokřadů, Den lesů a stromů, Den stěhovavého ptactva, Evropský den chráněných území, Den zvířat, Clean up the World, čištění studánek - povídání o problematice v přednášce a v diskusi s dětmi, tvorba modelu nebo jiného výtvarného znázornění, zkoušení písni související s tématem.

Očekávané výstupy

- Chápe pestrost a různorodost světa.
- Chrání a respektuje vše živé.
- Umí třídit odpad na papír, plasty, bio odpad.
- Učíme děti pracovat s ostrými předměty (škrabky, dětské nože a jehly) za dodržení bezpečného rizika.
- Vytváří výrobky podle své představivosti.
- Umí se chovat bezpečně v městském prostředí.
- Umí popsat svoje okolí a místo, kde bydlí.

Podpisový arch

- Seznámení zaměstnanců se Školním vzdělávacím programem, školní rok 2017-18

Datum	Jméno	Podpis
	Sandra Černá	
	Jana Sukdoláková	
	Ivana Palasová	
	Jana Koubíková	
	Lenka Krejčová	
	Lea Štochlová	
	Kateřina Saeki	
	Zuzana Malá	
	Richard Černý	